

शासकीय दिव्यांग कर्मशाळांमधील
निदेशक व ट्रेड्समन या पदांना ५ व्या
वेतन आयोगानुसार रुपये ४५००-७०००
ही सुधारीत वेतनश्रेणी लागू
करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
दिव्यांग कल्याण विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक : आस्था-२०२४/प्र. क्र. १/कार्यासन-७

३१,३२,३५ ए, तिसरा मजला, ए-विंग, मित्तल टॉवर,

नरीमन पॉईंट, मुंबई - ४०० ०२१.

दिनांक :- ०३ ऑक्टोबर, २०२५

वाचा:- १) शासन निर्णय, समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रिडा विभाग

क्रमांक ईडीडी-१०९९/ प्र. क्र. १५४/सुधार-२, दिनांक ११.९.२०००

२) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

क्रमांक सकआ-२००९/(२६१/२००९)/आस्था-२, दिनांक २६.४.२०१२

३) मा. उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ यांचे दिनांक १३.२.२०२५ चे आदेश
व दिनांक ७.४.२०२५ रोजीचे सुधारित आदेश

प्रस्तावना:-

दिव्यांग कल्याण विभागांतर्गत स्वयंसेवी संस्थामार्फत चालविण्यात येणाऱ्या दिव्यांगांच्या विशेष अनुदानित शाळेतील विशेष शिक्षक व कला शिक्षकांना पाचव्या वेतन आयोगानुसार रुपये ४५००-१२५-७००० ही वेतनश्रेणी दिनांक ११.९.२००० च्या शासन निर्णयान्वये मंजूर करण्यात आली होती.

विशेष अनुदानित शाळेतील विशेष शिक्षक व कलाशिक्षकांना लागू केलेल्या वेतनश्रेणीच्या धर्तीवर समान वेतनश्रेणी मिळण्याबाबत शासकीय दिव्यांग शाळेतील विशेष शिक्षकांनी मा. उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ येथे रिट याचिका क्रमांक ८०१९/ २००९ दाखल केली होती. त्यासंदर्भात मा. उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दिनांक २६.४.२०१२ च्या शासन निर्णयान्वये शासकीय दिव्यांग शाळेतील एकूण ८४ विशेष शिक्षकांना दिनांक १.१.१९९६ पासून पाचव्या वेतन आयोगानुसार रुपये ४०००-६००० ऐवजी रुपये ४५००-७००० अशी सुधारित वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आली आहे. सदर शासन निर्णयामध्ये विशेष शिक्षक, प्रशिक्षित शिक्षक, हस्तव्यवसाय, कला, शारीरिक शिक्षण, गायन, अवयव चलन व प्रशिक्षण या शिक्षकांचा उल्लेख केलेला आहे, परंतु, त्यामध्ये निदेशक पदाचा उल्लेख केलेला नसल्यामुळे श्री. कैलास मोरे व इतर निदेशक संवर्गातील कर्मचार्यांनी मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे रिट याचिका क्रमांक

१५१८४/२०१७ दाखल केली होती. सदर रिट याचिका क्र. १५१८४/२०१७ मा. उच्च न्यायालयाने निकाली काढली असून दिनांक १३.२.२०१५ रोजी आदेश पारित केले आहेत.

तथापि, अशी सुधारित वेतनश्रेणीची थकबाकी देताना याचिका दाखल केल्यापासून पुढील तीन वर्षांच्या कालावधीसाठीच थकबाकी मिळेल, असे मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशात नमूद करण्यात आले होते. त्यामुळे मा. न्यायालयाच्या दिनांक १३.२.२०२५ च्या आदेशातील परिच्छेद क्र. १४ व १७ मध्ये दुरुस्ती करून मिळणेबाबत याचिकाकर्त्यांनी मा. उच्च न्यायालयात सिव्हील अर्ज क्र. २९८५/२०२५ दाखल केला होता. सदर सिव्हील अर्जावरील सुनावणीदरम्यान मा. उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठाने दिनांक ७.४.२०२५ रोजी सुधारित आदेश पारित केले आहेत. रिट याचिका क्रमांक १५१८४/२०१७ प्रकरणी मा. उच्च न्यायालयाने दिलेल्या दिनांक ७.४.२०२५ च्या आदेशान्वये शासकीय दिव्यांगांच्या शाळेतील निदेशक व ट्रेड्समन यांना पाचव्या वेतन आयोगानुसार रुपये ४५००-१२५-७००० ही सुधारित वेतनश्रेणी लागू करण्याकरीता या पदाचा समावेश दिनांक २६.४.२०१२ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये करण्याबाबत निदेश दिले आहेत.

त्यानुसार वित्त विभागाला प्रस्ताव सादर केला असता, सदर प्रस्तावाला सहमती देताना उपरोक्त न्यायालयीन आदेशाची अंमलबजावणी करणे अपरिहार्य असल्यामुळे शासकीय दिव्यांगांच्या शाळेतील निदेशकांना मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार रुपये ४५००-७००० ही वेतनश्रेणी लागू करण्यात हरकत नसावी. मात्र याबाबत कोणत्याही प्रकारची अनियमितता झाल्यास, त्याची सर्व जबाबदारी दिव्यांग कल्याण विभागाची राहिल. तसेच दिनांक २६.४.२०१२ रोजीचा शासन निर्णय हा सामाजिक न्याय विभागाचा आहे. सद्यस्थितीत दिनांक कल्याण विभाग हा सामाजिक न्याय विभागापासून स्वतंत्र विभाग निर्माण करण्यात आलेला आहे, त्यामुळे न्यायालयीन निर्णयाची अंमलबजावणी करताना याबाबत योग्य ती तपासणी करून उचित कार्यवाही करावी असे अभिप्राय दिले आहेत.

वित्त विभागाच्या सहमतीनुसार दिव्यांग कल्याण विभागाच्या अधिपत्याखालील शासकीय दिव्यांगांच्या शाळेतील निदेशक व ट्रेड्समन यांना पाचव्या वेतन आयोगानुसार ४०००-६००० या वेतनश्रेणी ऐवजी रुपये ४५००-१२५-७००० ही वेतनश्रेणी लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

शासकीय दिव्यांगांच्या कर्मशाळेमधील निदेशक व ट्रेड्समन या पदांना ५ व्या वेतन आयोगानुसार रुपये ४५००-७००० ही सुधारीत वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक ७.४.२०२५ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार दिनांक १.१.१९९६ पासून सुधारीत वेतनश्रेणी लागू करण्यास या शासन निर्णयान्वये मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. सुधारीत वेतनश्रेणीनुसार संबंधित निदेशक व ट्रेड्समन यांना नियमानुसार अनुज्ञेय असलेल्या फरकाची रक्कम तातडीने अदा करण्याची कार्यवाही आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे व जिल्हा दिव्यांग सक्षमीकरण अधिकारी यांनी करावी.

३. यासाठी होणारा खर्च सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात खालील लेखाशीर्षातर्गत अर्थसंकल्पित केलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा:-

मागणी क्रमांक झेड आय- ३

२२३५ सामाजिक सुरक्षा व कल्याण

१०१ अपंगांचे कल्याण

(०३) अस्थिविकलांग व्यक्तींचे शिक्षण व कल्याण

(०३) (०३) जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने- शासकीय संस्थांचे परिरक्षण

(अनिवार्य) २२३५ D०५२

४. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २२९/सेवा-९, दिनांक ३१.७.२०२५ अन्वये दिलेल्या सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२५१००३१६५९१८७८३५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(सुनंदा मो.घडयाळे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

१. आयुक्त, दिव्यांग कल्याण आयुक्तालय, पुणे
२. सचिव, दिव्यांग कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहायक
३. महालेखापाल लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र १ / २, मुंबई, नागपूर
४. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
५. सर्व जिल्हा दिव्यांग सक्षमीकरण अधिकारी
६. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
७. कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग-सेवा-९, मंत्रालय, मुंबई
८. निवड नस्ती कार्यासन-७